

Rapport fra selskapskontroll Innherred Renovasjon IKS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

14.02.2019

Saknr

04/19

Saksbehandler Rannveig Singsaas**Arkivkode** FE - 216, TI - &58**Arkivsaknr** 17/169 - 4

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget legger rapport fra selskapskontroll av Innherred Renovasjon IKS fram for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret slutter seg til revisors anbefalinger og:
 - a) Ber rådmannen om å
 - forbedre og jevnlig rullere eierskapsmeldingen
 - vurdere behovet for mer opplæring i eierstyring
 - etablere rutiner som sikrer at politisk nivå blir regelmessig orientert om aktuelle saker i selskapet
 - påse at etterkalkylen legges ved som note i kommunens årsregnskap.
 - b) Ber eierrepresentanten om å bidra til at
 - Innherred Renovasjon rapporterer ensartet og med likt detaljnivå på de ulike selvkostområdene og at grunnlaget for gebyrene på de ulike selvkostområdene synliggjøres
 - Innherred Renovasjon utarbeider og oversender en etterkalkyle for de ulike selvkostområdene hvor selskapet også orienterer om prinsippene for kostnadsfordeling til kommunen
 - Innherred Renovasjon informerer om hvilke områder av veilederen for beregning av kommunale avfallsgebyr som ikke følges
 - Innherred Renovasjon utarbeider separate søknadsskjema for henholdsvis fritak og reduksjon av gebyr.
2. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget tilbakemelding om oppfølgingen av vedtakets punkt 1 innen utgangen av 2020.
3. Kommunestyret ber rådmannen rapportere om oppfølgingen av punkt 2 ved neste rullering av eierskapsmeldingen.

Vedlegg

Selskapskontroll IR Tydal

Revisjon Midt-Norge SA sitt svar vedrørende selvkost i Innherred Renovasjon

Brev-fra-til-RMN-Selvkost-og-selvkostberegninger-L43609

Fylkesmannen-svar-på-spørsmål-om-renovasjonsgebyr-og-vedtakskompetanse-L43626

Saksutredning

Kontrollutvalgene i Innherred Renovasjons (IR) eierkommuner gikk i 2017 sammen om en selskapskontroll. Rapporten fra undersøkelsen foreligger nå i tre deler. Første del er en eierskapskontroll, som er unik for den enkelte kommune. Her vurderer revisor om kommunen forvalter eierskapet i tråd med politiske vedtak og anbefalinger om eierskapsutøvelse. Andre del er en forvaltningsrevisjon av selskapet. Tema er selvkost og dispensasjonsmuligheter fra hytterrenovasjon. I rapporten er denne delen lik for alle kommunene. I tillegg består rapporten av en beskrivende del tre. Tema her er IR som et framtidsrettet selskap.

I rapporten svarer revisor på følgende spørsmål:

Eierskapskontroll:

- Utøver Tydal kommune sitt eierskap i IR i tråd med kommunestyrets vedtak og

normer for god eierstyring?

Renovasjonsgebyr:

- Er praksis for beregning av renovasjonsgebyret i IR i tråd med selvkostprinsippet?
- Er det fattet vedtak om delegert myndighet for innkreving av renovasjonsgebyr fra den enkelte eierkommune i IR?

Hytterrenovasjon:

- Hvilket handlingsrom har kommunene når det gjelder å gi dispensasjon fra kravet om hytterrenovasjon?

Revisors konklusjoner:

Eierskapskontroll: Revisor konkluderer med at Tydal kommune bør forbedre eierstyringen gjennom å:

1. Forbedre og jevnlig rullere eierskapsmeldingen
2. Vurdere behovet for mer opplæring i eierstyring
3. Etablere rutiner som sikrer at politisk nivå blir regelmessig orientert om aktuelle saker i selskapet

Renovasjonsgebyr:

1. Når IR har valgt å ha ulike selvkostområder bør disse rapporteres fullt ut som selvkostområder. Det betyr at grunnlaget for gebyrene på de ulike områdene bør synliggjøres, samt at etterkalkylen må settes opp for de ulike selvkostområdene.
2. Det bør orienteres om prinsippene for kostnadsfordeling. Selskapet må sikre at alle kommuner får tilsendt etterkalkylene slik at disse kan legges i note i kommunenes regnskap
3. IR bør informere om hvilke området av veilederen for beregning av kommunale avfallsgebyr som ikke følges

Dispensasjon fra hytterrenovasjon: Revisor anbefaler at selskapet utarbeider separate søknadsskjema for henholdsvis fritak og reduksjon av gebyr. Dette vil gjøre det enklere å vurdere om søknaden skal behandles av selskapet eller av den enkelte kommune.

Forhold som inntreffer etter at endelig rapport var avgitt.

Etter at sekretariatet fikk rapporten fra revisor fikk vi kopi av Fylkesmannens brev til en innbygger. I brevet, som er datert 11.12.2018, svarer Fylkesmannen på en henvendelse om renovasjonsgebyrer og vedtakskompetanse.

Revisor mottok kopi av brevet fra Fylkesmannen samme dag, det betyr at brevet med tilhørende vurderinger ikke har vært en del av rapporten fra selskapskontrollen i IR. Sekretariatet for kontrollutvalget i Levanger kommune har på vegne av deltakerne i selskapskontrollen stilt to spørsmål til revisor.

1. Bli renovasjonsgebyrene beregnet i samsvar med de linjene fylkesmannen trekker opp i sitt brev?
2. Tilfredsstiller begrunnelsen for valg av modell for gebyrberegning kravet om faglig begrunnelse?

Svar på spørsmål 1: Revisjon Midt-Norge har svart på henvendelsen i brev av 16.1.2019. Revisor skriver at vurderingene av selvkost er gjort med utgangspunkt i relevant regelverk og veiledere, samt flere brev fra Miljødirektoratet. Revisor har lagt spesiell vekt på det siste brevet fra direktoratet, datert 23.3.2018. Revisor kan ikke se at Fylkesmannens brev står i strid med avklaringene som Miljødirektoratet ga i brev av 23.3.2018. Her konkluderer

direktoratet slik:

Konklusjonen er at det er mulig å prise de samme tjenestene innad i et IKS likt for alle eierkommunene, så fremt tjenestene har samme kostnadsnivå. Imidlertid må eventuelle ekstrakostnader knyttet til enkelte kommuner spesifikk tilføres de aktuelle kommunene, og dermed medføre et tillegg i kostnadsgrunnlaget og prisberegningen. Avfallsgebyret i de ulike kommunene innad i et IKS vil derfor i utgangspunktet være ulikt.

Revisor viser videre i tilsvaret til sekretariatene til KS Bedrifts leserinnlegg i Trønder-Avisa 15.1.2019. KS bedrift viser her til at Miljødirektoratet forvalter regelverket om selvkost på vegne av staten, og i dette tilfellet har Miljødirektoratet presisert at renovasjonsgebyret i Innherred Renovasjon er håndtert i tråd med selvkostregelverket. KS Bedrift hevder også at hvis Fylkesmannen og direktoratet kommer til ulike konklusjoner må direktoratets vurderinger legges til grunn.

Svar på spørsmål 2: Undersøkelsen viser at Innherred Renovasjon IKS har en modell for kostnadsfordeling i tråd med selvkostprinsippet. Kostnadsfordelingen er faglig begrunnet i eksempelvis registrering av avfallsmengder, erfaringstall og modeller for kostnadsfordeling. Kostnadsfordelingen ligger på et akseptabelt nivå sett i forhold til kostnaden med å skaffe data for mer detaljert kostnadsfordeling. Revisors oppfatning er at IRs modell for kostnadsfordeling er mer detaljert enn den er i mange kommuners egne selvkostmodeller.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet mener rapporten besvarer kontrollutvalgenes bestilling. Rapporten gir kommunestyret et godt innblikk i forvaltningen av eierskapet og i noen sider av selskapets drift. Revisor gir konkrete anbefalinger som bør følges opp. Sekretariatet tilrår derfor at kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret med innstilling om å følge opp revisors anbefalinger. Sekretariatet mener det er hensiktsmessig at kommunestyret får tilbakemeldingen om hvordan rapporten er fulgt opp i forbindelse med rullering av eierskapsmeldingen. Kontrollutvalget bør få tilbakemeldingen om den administrative oppfølgingen.